

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/45/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216213250
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2216213250.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci navrhovateľa - osoby, o ktorej spôsobilosť na právne úkony sa koná: K. M., nar. XX.X.XXXX, bytom D. Y., Q. Q.. XXXX/XX, zastúpeného advokátom: JUDr. Peter Nyilfa, so sídlom Dunajská Streda, Alžbetínske nám. 328, navrhovateľ v konaní procesne zastúpený súdom ustanoveným kolíznym opatrovníkom: T. P., nar. XX.X.XXXX, bytom D. Y., I. E. Y. XXXX/XX, za účasti zástupcu Okresnej prokuratúry Dunajská Streda, o návrhu na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, na odvolanie blízkej osoby a súdom ustanovenej hmotnoprávnej opatrovníčky navrhovateľa: G. M., nar. X.X.XXXX, bytom D. Y., H. XXX/XX, zastúpenej advokátom: Mgr. Peter Voloch, so sídlom Senica, Čáčovská 305, proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 14Ps/31/2016-180 zo dňa 26.7.2017, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd odvolanie G. M. proti napadnutému rozsudku **o d m i e t a .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku rozhodol nasledovne:

- I. Súd vracia opatrovancovi spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu.
- II. Súd zrušuje rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 7Ps/2/2013-100 zo dňa 14.01.2014.
- III. Trovy konania znáša štát.
- IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 10 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka i § 231 písm. c), § 233 ods. 2, § 249 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP). Vychádzajúc z aplikovaných zákonných ustanovení uzavrel, že dôvod pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony obstoje vtedy, ak je z objektívneho hľadiska nepochybné, že ide o prípad, ktorý vylučuje schopnosť uskutočňovať konkrétne právne úkony. Samotné zistenie takéhoto dôvodu na obmedzenie spôsobilosti nestačí. Ďalším predpokladom je preukázanie skutočností, že zistený dôvod vylučuje schopnosť človeka uskutočňovať konkrétne právne úkony. Zodpovedať túto otázku iba na základe znaleckého posudku spravidla nebude možné bez toho, aby súd zároveň nevykonal aj ďalšie dokazovanie a toto náležite aj vyhodnotil. Znalecký posudok je v takomto konaní síce závažným dôkazom, nesmie byť jediným a nemôže nahrádzať nedostatok skutkových zistení. V tejto súvislosti odkázal na nález ÚS ČR sp. zn. II.ÚS 194/11 a uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo 276/2014. Pri riešení danej otázky preto súd vychádzal zo skutkových zistení nielen na základe posudku znalca, ale tiež v súvislosti s ostatnými výsledkami dokazovania, ktoré vykonal. Súd uviedol, že pri rozhodovaní o týchto otázkach sa primárne sleduje záujem dotknutého človeka, až následne záujem tretích osôb a k obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony možno pristúpiť až vtedy, ak sa vyčerpali všetky menej represívne prostriedky a opatrenia. Ak teda podľa názoru blízkej osoby - sestry navrhovateľa by malo byť ponechané obmedzenie navrhovateľa v spôsobilosti na právne úkony v snahe uchrániť majetok

rodiny, tak súd pripomenul, že akéhokoľvek majetkovo právne úkony navrhovateľa sa netýkajú práv blízkej osoby - sestry navrhovateľa a ani ju tým na jej právach neobmedzuje. To, že plnila namiesto svojho brata jeho záväzky, však už nie je predmetom tohto konania. Súd poukázal na to, že znaleckým dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že navrhovateľ má sice poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu - syndróm závislosti. Ide o poruchu trvalého charakteru, doživotnú, ale pri dodržiavaní abstinencie od alkoholu je možná jej stabilizácia a kompenzácia. Aktuálne je v štádiu abstinencie. Znamky inej významnej psychickej poruchy, choroby, pre ktoré by mal byť obmedzený či pozbavený spôsobilosti na právne úkony súd nezistil. Navrhovateľ je schopný aktuálne samostatnej sociálnej existencie, je schopný si zaobstarávať prostriedky na sociálnu existenciu, je schopný sa o seba postarať vo všetkých oblastiach (osobnej, sociálnej, zdravotnej, právnej), je schopný spravovať svoje záležitosti svojim vlastným konaním v celom rozsahu. Je spôsobilý aktuálne vykonávať všetky právne úkony z hľadiska psychiatrického.

3. Obdobne aj z výsluchu navrhovateľa bolo zrejmé, že kladeným otázkam chápal a aj zmysluplne na ne odpovedal, bol orientovaný v čase aj v priestore, bol si vedomý svojho konania a konaní, ktoré vykonal v minulosti. Sám sa vyjadril, že cielene prestal požívať alkoholické nápoje aj z dôvodu zdravotného stavu ale aj z finančného. Uvedomuje si svoje chyby a mieni žiť normálnym socializovaným spôsobom a byť pracovne zaradený. Vypočutý kolizný opatrovník tiež potvrdil, že s navrhovateľom dlhšiu dobu spolupracoval v oblasti stavebníctva, nevedel že mal byť obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, nepôsobil naňho tak a toto zistenie ho prekvapilo. Na navrhovateľa sa vedel vždy spoľahnúť. Zástupca Okresnej prokuratúry v Dunajská Streda uviedol, že na základe vykonaného dokazovania navrhuje vrátiť spôsobilosť na právne úkony u navrhovateľa v zmysle záverov znaleckého posudku.

4. Prevedeným dokazovaním podľa súdu prvej inštancie nebolo zistené, že by navrhovateľ trpel takým duševným ochorením, ktoré by ho obmedzovalo v schopnosti uskutočňovať konkrétne právne úkony. Práve naopak bolo jednoznačne preukázané, že navrhovateľ je orientovaný všetkými smermi a je schopný sa o seba postarať, a teda nie je dôvod ponechať obmedzenie navrhovateľa v spôsobilosti na právne úkony. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za to, že u menovaného je dôvod na vrátenie spôsobilosti na právne úkony a preto zrušil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda 7Ps/2/2013-100 zo dňa 14.01.2014.

5. Súd prvej inštancie skonštatoval, že trovy predmetného konania s poukazom na ustanovenie § 251 ods. 1 CMP platí štát. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

6. Proti tomuto rozsudku podala prostredníctvom svojho advokáta v celom jeho rozsahu, s poukazom a odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. a), b), d), f), g) a h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 CSP, odvolanie G. M..

7. Ako prvé odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom jej znemožnil ako účastníčke konania, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čím je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Súd prvej inštancie uznesením vyzval opatrovníčku nesvojprávneho, aby sa k podanému návrhu nesvojprávneho na prinavrátenie spôsobilosti na právne úkony vyjadrila, na základe čoho súdu doručila svoje vyjadrenie, v ktorom požiadala, aby ju súd v súlade s § 237 CMP pribral ako účastníčku do konania, keďže je jeho opatrovníčkou, jeho sestrou a jedinou blízkou žijúcou príbuznou. Napriek tomu súd prvej inštancie opatrovníčku nesvojprávneho za účastníčku do konania nepribral a to až do posledného pojednávania 26.7.2017, na ktorom vyniesol napadnutý rozsudok. Celé konanie sa tak odohrávalo údajne poza chrbát sestry nesvojprávneho, keďže sa nemohla počas celého konania zúčastňovať na pojednávaniach, keďže nedostávala predvolania a nebol jej doručený znalecký posudok. Keby nebola z vlastnej iniciatívy nahliadla do súdneho spisu, tak by sa vôbec nedozvedela, čo sa v konaní deje, ani že na 26.7.2017 bolo nariadené pojednávanie, rovnako by nemala šancu oboznámiť sa so znaleckým posudkom. Vyslovila názor, že advokát JUDr. Peter Nyilfa na súde zastupuje v rôznych konaniach osoby, ktorých finančné a ekonomické záujmy sú vzájomne v ostrom rozpore (so záujmami nesvojprávneho). Nesvojprávny býva v byte vo vlastníctve M. T., ktorý má k nemu neobmedzený prístup, môže na neho vplývať a nesvojprávny je tak vystavený možnej obdobnej manipulácii, ktorá viedla k predaju jeho domu. Súd celé konanie vykonal poza chrbát opatrovníčky nesvojprávneho. V tejto súvislosti poukázala na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 136/2008. Len z opatrnosti odvolateľka odvolaciemu súdu

navrhla, aby pre prípad, že by pribratie ako účastníčky konania na pojednávaní 26.7.2017 nebolo platné alebo účinné, odvolací súd sám rozhodol o jej pribratí za účastníka konania v súlade s § 237 CMP. Namiesto toho, aby súd za opatrovníčku v konaní pribral sestru, tak uznesením ustanovil za procesného opatrovníka navrhovateľovi T. P., ktorý je pritom sám známy M. T., ktorého majetkové záujmy sú v ostrom rozpore so záujmami nesvojprávneho. Súd tak ustanovil opatrovníka nesvojprávneho v rozpore s § 71 ods. 1 CSP. Bol preto naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP, teda v konaní neboli splnené procesné podmienky, ako aj § 365 ods. 1 písm. d) CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Okrem toho tým, že nesvojprávny nebol v konaní riadne procesne zastúpený takým procesným opatrovníkom, u ktorého je predpoklad, že bude konať v súlade so záujmami nespôsobilého, bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, teda súd nesprávnym procesným postupom znemožnil nesvojprávneho, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Okrem toho odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čím je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo zakladá dôvod odvolania na základe § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci, čím je daný dôvod odvolania na základe § 62 ods. 1 CMP. Naplnenie uvedených odvolacích dôvodov odvolateľka videla v tom, že záver znalca MUDr. Mária Straku pribratého do konania v jeho znaleckom posudku, že navrhovateľ trpí iba alkoholovou závislosťou a iným forenzne významným duševným ochorením - poruchou aktuálne netrpí, je v rozpore s predchádzajúcim znaleckým posudkom znalca MUDr. Maroša Uhrina z roku 2014, na základe ktorého súd obmedzil navrhovateľa v spôsobilosti na právne úkony. Podľa znaleckého posudku MUDr. Maroša Uhrina navrhovateľ trpí poruchou osobnosti organického pôvodu a syndrómom závislosti od alkoholu, ktoré sú charakteru trvalého, pričom navrhovateľovi znemožňujú komplexné kognitívne spracovanie a posúdenie rizikového konania. Aktuálne v znaleckom posudku MUDr. Mária Straku pritom diagnostikovaná pôvodne zistená porucha osobnosti organického pôvodu absentuje. Odvolateľka namietala, že pri znaleckom dokazovaní znalec MUDr. Mário Straka bol v osobnom kontakte so M. T., ktorého ekonomický záujem je v ostrom rozpore so záujmom vyšetrovaného nesvojprávneho. Výsledok vyšetrenia znalca pritom vyhovoval prítomnému M. T.. Vzhľadom na tieto okolnosti právny zástupca blízkej osoby navrhovateľa na pojednávaní 26.7.2017 navrhol vykonať kontrolný znalecký posudok, ktorý návrh súd prvej inštancie uznesením zamietol a vyhlásil dokazovanie za skončené. Navyše súd nevykonal ani dokazovanie výsluchom pôvodného znalca MUDr. Maroša Uhrina napriek návrhu opatrovníčky navrhovateľa. Súd tak nevykonal všetky navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Už len vzhľadom na rozpory medzi závermi v oboch znaleckých posudkoch, keď každý z nich prišiel v najzásadnejšej otázke k úplne opačnému záveru, bolo namieste nariadiť vykonanie kontrolného znaleckého posudku. Keď sa k tomu pridajú nanajvyššie neobvyklé okolnosti vyšetrenia nesvojprávneho, keď znalec MUDr. Mário Straka pred jeho vyšetrením komunikoval so M. T., je priam nepochopiteľné, že súd zamietol návrh na vyhotovenie kontrolného znaleckého posudku. Okrem iného súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 26.7.2017 zamietol právneho zástupcovi odvolateľky klásť otázky smerujúce k náležitému zisteniu vzťahu nesvojprávneho k M. T., u ktorého býva a ktorému v minulosti previedol svoj polovičný spoluvlastnícky podiel na rodinnom dome, ktorého hodnota bola v tom čase okolo 100.000,- Eur za sumu 5.000,- Eur. Nesvojprávny je pritom pod výlučným vplyvom M. T.. Tým, že súd kladenie k týmto skutočnostiam smerujúcich otázok zamietol, okrem toho, že jeho rozhodnutie bolo úplne svojvoľné a arbitrárne, tak nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Rovnako v dôsledku toho súd nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP a § 62 ods. 1 CMP). Nesprávne a neúplne zistený skutočný stav veci spočíva podľa odvolateľky aj v tom, že súd uveril tvrdeniu nesvojprávneho ničím nepreukázanému, že v súčasnosti už vyše roka abstínuje, čo sa nezakladá na pravde. Znalec uviedol, že alkoholová závislosť nesvojprávneho je v stave relatívnej remisie, čo nie je abstinencia. Skutočnosti vyplývajúce z výsluchu znalca MUDr. Mária Straku odporujú záverom jeho znaleckého posudku, kde tvrdí, že vyšetrovaný je schopný spravovať vlastné záležitosti v celom rozsahu, zatiaľ čo pri výsluchu uviedol, že v období aktívneho užívania alkoholu sa organická porucha nesvojprávneho môže opäť manifestovať. Stále preto pretrvávajú dôvody, pre ktoré bol nesvojprávny obmedzený v spôsobilosti na právne úkony.

9. S poukazom na ust. § 63 a § 68 CMP odvolateľka súdu navrhla, aby sám dokazovanie zopakoval alebo doplnil, aby nechal vyhotoviť kontrolný znalecký posudok, aby uskutočnil výsluch predchádzajúceho

znalca MUDr. Maroša Uhrina a aby si nechal pripojiť spisy v ďalších konaniach prebiehajúcich na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 11C/71/2016 a 9C/272/2014, ako aj pôvodný spis v konaní 7Ps/2/2013.

10. S poukazom na uplatnenú odvoláciu argumentáciu odvolateľka navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v súlade s § 389 ods. 1 písm. a), b) a/alebo c) CSP zrušil a vec v súlade s § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne pokiaľ odvolací súd posúdi, že sú splnené podmienky na zmenu napádaného rozsudku, navrhla, aby v súlade s § 388 CSP s poukazom na § 247 CMP vydal uznesenie, ktorým konanie zastaví, nakoľko nemožno očakávať zlepšenie, alebo zmenu zdravotného stavu navrhovateľa s tým, že takýto návrh môže nesvojprávna osoba opätovne podať najskôr po uplynutí šiestich mesiacov. Zároveň žiadala, aby súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

11. K doručenému odvolaniu podal písomné vyjadrenie prokurátor Okresnej prokuratúry Dunajská Streda Mgr. Z. X. a s odkazom na znenie ust. § 236 a § 237 CMP uviedol, že tunajšej prokuratúre nebolo okresným súdom v predmetnom konaní doručené uznesenie, ktorým by súd v zmysle § 237 CMP priznal účastníctvo v konaní opatrovníčke navrhovateľa, toto nevyplýva ani zo zápisnice z pojednávania 26.7.2017, na ktorú v podanom odvolaní opatrovníčka odkazuje. Po poukázaní na znenie ust. § 359, § 360 ods. 1, 2, § 361 ods. 1 CSP vzhľadom na to, že opatrovníčke nebol súdom priznaný status účastníka konania, má za to, že nie je subjektom oprávneným na podanie odvolania v zmysle CSP. V nadväznosti na uvedené preto navrhol, aby krajský súd v zmysle § 386 písm. b) CSP odvolanie odmietol.

12. K doručenému odvolaniu podal písomné vyjadrenie prostredníctvom svojho advokáta aj navrhovateľ, v ktorom uviedol, že so závermi súdu prvej inštancie ohľadne jeho spôsobilosti na právne úkony sa v celom rozsahu stotožňuje, rozhodnutie považuje za vecne správne. S poukazom na ust. § 7 ods. 1, § 233 ods. 2, § 239, § 236 CMP účastníkom tohto konania zo zákona je iba navrhovateľ, súdom ustanovenej hmotnoprávnej opatrovníčke G. M. teda zákon nepriznáva právne postavenie účastníka konania. Menovaná ani ako osoba blízka navrhovateľovi zo zákona nie je účastníkom konania, môže iba navrhnúť, aby ju súd pribral ako účastníka, pritom mohol o začatí konania o spôsobilosti na právne úkony informovať menovanú ako blízku osobu. G. M. teda zo zákona nebola účastníčkou konania, súd ju ako blízku osobu informoval o začatí konania, podala svoje vyjadrenie a zároveň navrhla súdu, aby ju pribral ako účastníčku do konania. Ust. § 237 CMP však priamo nevyplýva povinnosť súdu vždy vydať rozhodnutie o takomto návrhu. Z jeho formulácie vyplýva, že súd o návrhu blízkej osoby na pribratie ako účastníka do konania vydá rozhodnutie iba v tom prípade, ak takémuto návrhu vyhovie. Je zrejmé, že v tomto konaní súd návrhu G. M. nevyhovel, nakoľko nevydal o tom osobitné rozhodnutie. Menovaná preto nie je účastníčkou tohto konania a preto jej ani neprislúchajú práva a povinnosti účastníka. V zmysle § 359 CSP odvolanie môže podať strana v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané. G. M. jednak nebola účastníčkou konania a zároveň sa ani nerozhodovalo o jej osobnom stave a preto nie je možné ani konštatovať, že predmetným rozsudkom súd rozhodol v jej neprospech. Predmetné odvolanie tak bolo podané neoprávnenou osobou a zároveň nie sú splnené ani zákonné podmienky na podanie odvolania vo veci samej. Navrhol preto, aby súd odvolanie s poukazom a § 386 písm. b) CSP v celom rozsahu odmietol.

13. V ďalšom poukázal na to, že v priebehu konania jednak znaleckým posudkom, ako aj výsluchom navrhovateľa bolo nespochybniteľne preukázané, že navrhovateľ je v celom rozsahu spôsobilý na právne úkony, vedie usporiadaný život, vie sa o seba postarať vo všetkých veciach, z ktorého dôvodu súd návrhu na navrátenie spôsobilosti na právne úkony vyhovel. Odvolateľka bez akýchkoľvek dôkazov a preukázateľných tvrdení obvinila R. W. a M. T. zo zneužitia zdravotného stavu navrhovateľa. Taktiež poukázal na to, že G. M. ako osoba blízka navrhovateľovi bez akýchkoľvek dôkazov a neetickým spôsobom nepriamo obvinila súdom ustanoveného znalca z neobjektívneho a neprofesionálneho prístupu k vyšetrovaniu navrhovateľa. Bola to ale práve ona, ktorá sa snažila ovplyvniť znalca, aby vypracoval znalecký posudok v neprospech jej brata. Uvedené skutočnosti potvrdzujú, že G. M. ako blízka osoba nemá žiadny záujem na tom, aby spôsobilosť jej brata na právne úkony bola posúdená v súlade so zákonom, jej jediným cieľom je, aby spôsobilosť brata bola navždy obmedzená a získala dispozičné právo nad majetkom brata. Vzhľadom na to, že predmetné odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou, navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd odvolanie s poukazom na § 386 písm. b) CSP v celom rozsahu odmietol. Pokiaľ odvolací súd posúdi, že odvolanie bolo podané oprávnenou

osobou, tak s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle § 380 CSP v celom rozsahu potvrdil ako vecne správne.

14. Odvolateľka prostredníctvom svojho advokáta podala písomné vyjadrenie k vyjadreniu navrhovateľa k jej odvolaniu a k vyjadreniu Okresnej prokuratúry Dunajská Streda k jej odvolaniu. Zdôraznila, že súd prvej inštancie rozhodol o pribratí sestry nesvojprávneho za účastníka konania priamo na pojednávaní 26.7.2017 po námietke podanej právnym zástupcom nesvojprávneho proti tomu, aby mohol právny zástupca odvolateľky klásť otázky znalcovi s tým, že právny zástupca nesvojprávneho žiadal súd, aby najprv rozhodol o tom, či sestru nesvojprávneho priberá za účastníčku konania, čo je podchytené v zápisnici z pojednávania, pričom už len zo skutočnosti, že takýto návrh padol je zrejmé, že o ňom konajúca sudkyňa následne aj rozhodla. Sudkyňa zareagovala tak, že ide o sestru nesvojprávneho a preto má byť účastníčkou konania. Sudkyňa tak výslovne rozhodla o tom, že sestru nesvojprávneho priberá za účastníčku konania. Pokiaľ aj to nie je výslovne zachytené v zápisnici, bude to zrejmé zo zvukovej nahrávky, ktorú požiadala, aby si odvolací súd vypočul. Skutočnosť, že sestra nesvojprávneho bola pribratá za účastníčku vyplýva aj z nasledovného obsahu zápisnice, keď sudkyňa umožnila právnemu zástupcovi sestry nespôsobilého klásť otázky. Rovnako tak sudkyňa uznesením zachyteným aj v zápisnici zamietla návrh právneho zástupcu sestry nesvojprávneho na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku.

15. V prípade, ak by odvolací súd aj po vypočutí zvukovej nahrávky z pojednávania prišiel k záveru, že sudkyňa nerozhodla procesne správnym postupom a spôsobom o pribratí sestry nesvojprávneho za účastníčku, pričom následne napriek tomu s ňou konala ako s účastníčkou, tak postup súdu prvej inštancie by bol taký zmätočný, že tým súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil G. M., ako účastníčke konania, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čím je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Okrem toho je naplnený aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP, že neboli splnené procesné podmienky a písm. d) CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Len z opatrnosti G. M. navrhla, aby odvolací súd sám rozhodol o jej pribratí za účastníčku konania v súlade s § 237 CMP. Pre prípad, že pribratie sestry nesvojprávneho za účastníčku je vykonané procesne nesprávnym postupom, pričom napriek tomu súd s ňou konal ako s účastníčkou, tak je postup súdu prvej inštancie natoľko zmätočný a chaotický, že je namieste, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a to so záväzným právnym názorom, že má procesne správnym spôsobom pribrať sestru nesvojprávneho ako účastníčku.

16. Na základe uvedeného odvolateľka navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Alternatívne, aby konanie zastavil, nakoľko nemožno očakávať zlepšenie alebo zmenu zdravotného stavu navrhovateľa a takýto návrh môže navrhovateľ opätovne podať najskôr po uplynutí šiestich mesiacov.

17. K vyššie uvedenému vyjadreniu odvolateľky podal prostredníctvom svojho advokáta písomné vyjadrenie navrhovateľ, v ktorom uviedol, že sa pridrižiava svojho predchádzajúceho vyjadrenia k odvolaniu. Zastáva názor, že G. M. nemala právne postavenie účastníka konania a z toho dôvodu je odvolanie podané neoprávnenou osobou. Súd prvej inštancie neurobil žiadny procesný úkon smerujúci k pribratiu blízkej osoby navrhovateľa ako účastníka konania, v dôsledku čoho G. M. nenadobudla právne postavenie účastníka a preto nemohla ani platne podať odvolanie proti predmetnému rozsudku. Keďže menovaná v konaní nemá postavenie účastníka, preto jej práva účastníka konania nemohli byť ani porušené. Zdôraznil tiež, že rozhodnutie bolo vydané v prospech navrhovateľa ako jediného účastníka konania, z ktorého dôvodu nie sú splnené ani zákonom stanovené podmienky na podanie odvolania podľa § 359 CSP. V závere navrhla odvolanie ako podané neoprávnenou osobou s poukazom na § 386 písm. b) CSP v celom rozsahu odmietnuť. Pre prípad, že by odvolací súd posúdil, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, navrhol, aby napadnutý rozsudok v zmysle § 387 CSP v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny.

18. Ďalšie podania v odvolacom konaní do spisu doručené neboli.

19. Prvotnou úlohou odvolacieho súdu skôr, než pristúpi k posudzovaniu dôvodnosti podaného odvolania z jeho vecne stránky, je posúdiť, či sú splnené všetky zákonom vyžadované podmienky, ktoré

odvolaciemu súdu umožnia odvolanie meritórne prejednať. Ak to tak nie je, rozhodne o odmietnutí odvolania bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

20. Podľa § 236 CMP účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

21. V zmysle § 237 CMP blízka osoba, alebo ten, kto osvedčí záujem, môže navrhnúť, aby ho súd pribral ako účastníka do konania. Súd návrhu vyhovie, ak to považuje pre vedenie konania a pre ochranu dotknutých práv za účelné. Niektoré ustanovenia o odvolaní v § 59 a nasl. CMP, ani ust. § 355 a nasl. CSP o odvolaní pritom nebránia postupu v zmysle cit. ust. § 237 CMP ani v odvolacom konaní.

22. V zmysle § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

23. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 237 CMP procesný postup pre pribratie zákonom určených subjektov do konania nie je možný ex offo ale je viazaný na návrh týchto subjektov. O pribratí blízkej osoby alebo toho, kto osvedčí právny záujem, ako účastníka konania súd vždy vydá uznesenie, či už tomuto návrhu vyhovie alebo ho zamietne, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Až právoplatnosťou tohto uznesenia získavajú pribraté subjekty procesné postavenie účastníkov konania so všetkými procesnými právami a povinnosťami v konaní. O pribratí účastníka môže pritom súd rozhodnúť kedykoľvek počas konania.

24. Z obsahu spisu vyplýva, že G. M. - sestra navrhovateľa a súdom mu ustanovená hmotnoprávna opatrovníčka pri obmedzení jeho spôsobilosti na právne úkony, bola súdom prvej inštancie v zmysle § 238 informovaná ako blízka osoba o začatí predmetného konania. Zareagovala písomným vyjadrením vo veci zo dňa 23.12.2016 (č.l. 26 a nasl. spisu), v ktorom navrhla súdu, aby ju pribral ako účastníka konania v zmysle cit. § 237 CMP. Na tento návrh súd prvej inštancie nereagoval, nerozhodol o ňom, dokonca ani po tom, čo na pojednávaní dňa 26.7.2017 právny zástupca navrhovateľa poukázal na potrebu rozhodnutia o pripustení za účastníka blízkej osoby G. M.. Podľa obsahu zápisnice z tohto pojednávania a rovnako aj podľa zvukového záznamu, s ktorým sa odvolací súd oboznámil, súd prvej inštancie uznesenie o pribratí do konania G. M. nevydal. Predmetné uznesenie by pritom v zmysle § 235 ods. 1 CSP muselo byť vyhlásené verejne na pojednávaní, na ktorom bolo prijaté. Ako bolo uvedené vyššie, až právoplatnosťou uznesenia o pribratí do konania by menovaná získala procesné postavenie účastníka konania so všetkými právami a povinnosťami, teda aj s právom podať odvolanie.

25. Na margo skutočnosti, že súd prvej inštancie uviedol odvolateľku G. M. v záhlaví preskúmaného rozsudku ako účastníčku konania a zároveň na pojednávaní súdu dňa 26.7.2017, na ktorom došlo k vyhláseniu predmetného rozsudku, s ňou konal ako s účastníčkou, s poukazom na rozsah účasti v danom konaní o spôsobilosti na právne úkony vymedzený taxatívne v § 236 CMP, G. M. sa automaticky z pozície súdom ustanoveného hmotnoprávneho opatrovníka navrhovateľa ako osoby súdom obmedzenej spôsobilosti na právne úkony, účastníkom tohto konania nestala. Pre účely predmetného súdneho konania bol navrhovateľovi v zmysle § 240 CMP ustanovený osobitný procesný opatrovník. G. M., ktorá bola súdom ustanovená za opatrovníčku pre navrhovateľa obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony, je jeho hmotnoprávnym zástupcom a to len v rozsahu v akom bola spôsobilosť navrhovateľa obmedzená, teda v rozsahu nakladania s majetkom, správou majetku a finančnými prostriedkami nad 10,- Eur denne. Nie je teda všeobecným zákonným zástupcom navrhovateľa.

26. V zmysle § 359 CSP použitého s odkazom na ust. § 2 ods. 1 CMP, ktorý v tomto smere neustanovuje inak, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

27. V zmysle § 367 ods. 1 CSP ak podá ten, kto je na oprávnený včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

28. Podľa § 386 písm. b) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

29. Z ostatne citovaných zákonných ustanovení vyplýva subjektívna procesná legitímácia odvolateľa na podanie odvolania. V prípade, ak odvolanie nepodala strana sporu (alebo za splnenia zákonných podmienok intervenient alebo prokurátor), odvolací súd musí odvolanie odmietnuť.

30. Keďže s poukazom na vyššie uvedené, v danom prípade odvolanie nepodala strana, resp. účastník konania, bolo nevyhnutným, aby odvolací súd odvolanie G. M., s použitím § 386 písm. b) CSP ako podané neoprávnenou osobu, odmietol.

31. Iba v prípade kumulatívneho splnenia podmienok v zmysle cit. § 367 ods. 1 CSP, teda podanie odvolania oprávnenou osobou a včas, napadnuté rozhodnutie nenadobúda právoplatnosť, nastupuje teda suspenzívny účinok odvolania. V danom prípade ale keďže odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou, napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. V právoplatne skončenom konaní potom neprichádza do úvahy uplatnenie procesného postupu v zmysle § 237 CMP keď neoprávnená odvolateľka podala v priamo v odvolaní návrh na jej príbratie do konania ako blízkej osoby. Odvolací súd preto o tomto procesnom návrhu nemohol rozhodovať.

32. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).